

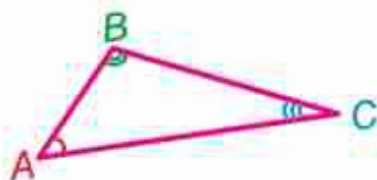

А. М. Заїка

МАТЕМАТИКА

$$63 : 9$$

2

$$65 + 35 = 100$$

Схвалено для використання
у загальноосвітніх навчальних закладах

Видавництво

«Підручник
і робочий»

Антоніна Заїка

МАТЕМАТИКА

**Посібник для 2 класу
закладів загальної середньої освіти**

У чотирьох частинах

Частина 2

*Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах,
які беруть участь у Всеукраїнському експерименті за темою
«Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення
початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту
початкової освіти» на 2018-2019 н. р.*

Тернопіль
Видавництво «Підручники і посібники»
2018

Редактор *Галина Панчук*

Літературний редактор *Ірина Дворницька*

Дизайн обкладинки *Юлії Литвин*

Художнє оформлення: *Олена Соколюк, Світлана Бедна, Віталій Нехай*

*Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах,
які беруть участь у Всеукраїнському експерименті за темою
«Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення
початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту
початкової освіти» на 2018-2019 н. р.*

Лист ІМЗО від 22.10.2018 № 22.1/12 - Г - 966

Умовні позначення і персонажі

— цікаві завдання для допитливих

— тренувальні вправи від Бджілки-трудівниці

— висновки і поради від Мудрика

— домашні завдання

— задача підвищеної складності

— етапи роботи над задачею

— робота в парах

Заїка А.

3-17 Математика : посібн. для 2 кл. закладів загальн. середн. освіти,
які беруть участь у Всеукраїнському експерименті /А. Заїка. —
Тернопіль : Підручники і посібники, 2018. — 32 с.

УДК 51(075.2)

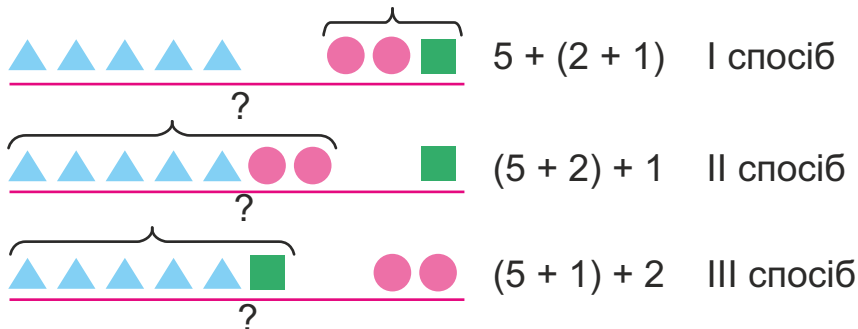
ВЛАСТИВОСТІ ДОДАВАННЯ Й ВІДНІМАННЯ

ДОДАВАННЯ СУМИ ДО ЧИСЛА

1. Прочитай записи. Випиши вирази.

10 $10 + 3$ $10 - 5$ $5 < 6$ $5 > 3$ $20 < 50$ $40 + 1 = 41$

2. Поясни, чому результат додавання однаковий.

3. Поясни обчислення.

$$50 + 12 = 50 + (10 + 2) = (50 + 10) + 2 = 60 + 2 = 62$$

10 2

$$5 + 13 = 13 + 5 = (10 + 3) + 5 = 10 + (3 + 5) = 10 + 8 = 18$$

10 3

4. У лепбуку «Щедра осінь» твоя подруга помістила 10 експонатів, а ти на 4 більше. Скільки експонатів ви помістили разом? Поміркуй, якими можуть бути експонати.

$$\begin{array}{l} 20 + 15 \\ 30 + 15 \\ 70 + 15 \end{array}$$

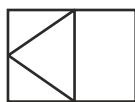
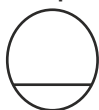
$$\begin{array}{l} 24 + 13 \\ 44 + 13 \\ 72 + 13 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 32 + 20 \\ 53 - 30 \\ 37 + 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 71 + 26 \\ 80 + 14 \\ 90 - 5 \end{array}$$

Не відриваючи олівця від паперу і не проводячи жодної лінії двічі, нарисуй фігури, зображені на рисунку. Запропонуй друзям свої варіанти таких рисунків.

ВИРАЗИ ЗІ ЗМІННОЮ

1. Прочитай утворені суми. Досліди, який доданок не змінювався. Який змінювався? Якою буквою позначено змінний доданок?

$50 +$	1	$50 +$
$50 +$	2	$50 +$
$50 +$	3	$50 + a$
$50 +$	4	
$50 +$	5	

2. Вирази, які містять букву, називають виразами зі змінною.

Прочитай і випиши вирази зі змінною. Скільки їх?

$50 + 4$	$50 + c$	$a + 50$	$72 - a$
$a - 7$	$20 - 10$	$20 - 20$	$b - 30$

3. Розглянь зразок обчислення значення виразу зі змінною.

Якщо $a = 1$, то $25 + a = 25 + 1 = 26$.

Знайди значення виразу $a + 25$, якщо $a = 13; 30; 41$.

4. Галинка назбирала на 20 грибів менше, ніж Дмитрик, який назбирав їх аж 56. Скільки грибів назбирала Галинка?

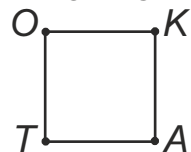
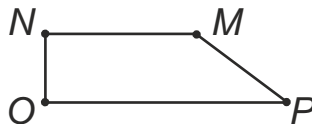
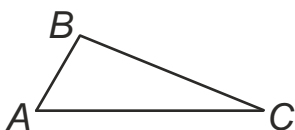

Г. ?, на 20 менше

Д. 56

5. Як можна назвати такі замкнені ламані? Назви їх інакше.

6.

a	1	2	4	5	7	10	20	30	60	81	92
$3 + a$											

Скількома способами можна розкласти 4 яблука у вазу й на тарілку? Продемонструй це на моделях фігур.

ДОДАВАННЯ ЧИСЛА ДО СУМИ

1. Випиши вирази на додавання числа до суми.

$$2 + (3 + 4)$$

$65 - 15$

$$(25 + 20) + 30$$

$$(16 + 3) + 1$$

2. Поясни, як можна додати число до суми.

$$\begin{aligned} (16 + 3) + 1 &= 19 + 1 = 20 \\ (16 + 3) + 1 &= (16 + 1) + 3 = 17 + 3 = 20 \\ (16 + 3) + 1 &= 16 + (3 + 1) = 16 + 4 = 20 \end{aligned}$$

І спосіб

II спосіб

III спосіб

У подальшому добирай найлегший для себе спосіб обчислення.

3. $53 + 20$

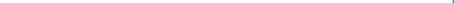
$\begin{array}{r} 53 \\ + 20 \\ \hline 50 \quad 3 \end{array}$

$45 + 5$

$23 + 7$

$68 + 2$

4*. Оріся має на 3 олівці більше, ніж Павлусь, у якого їх 7. А в Івасика олівців на 2 менше, ніж в Орісі. Скільки олівців у Івасика?

О. ?, на 3 б.

П. 7

Л. ?, на 2 м.

5. Знайди усно значення виразу $29 - a$, якщо $a = 0; 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12$.

$$17 + (2 + 1)$$

$$(10 + 7) + 3$$

$$(17 + 30) + 50$$

$$(59 + 10) + 20$$

$40 + 9$

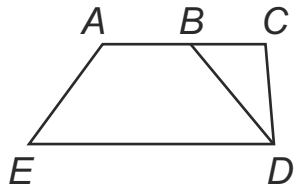
49 – 9

38 - 14

95 – 13

7. Скільки трикутників і чотирикутників зображено на рисунку? Змоделуй із двох трикутників один чотирикутник.

Квочка висиджує одне курча 21 добу. За скільки діб вона висидить четверо курчат?

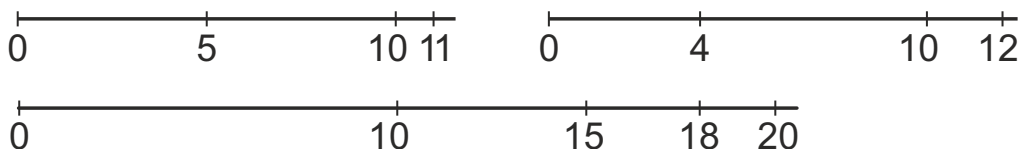

РОЗРЯДНІ ЧИСЛА. ОКРУГЛЕННЯ

1. Випиши спочатку розрядні числа, потім — решту. Чим різняться записи цих чисел?

10
3
47
51
5
60
40
13
24
20
93

2. Яке із зображених чисел розміщене найближче до розрядного? Прочитай числа.

3. Числа 10, 20, 30 ... 90, 100 — круглі. Поясни чому. Заміни число найближчим до нього круглим числом.

17 → 20
31
48
54
69

4. Як пов'язані ці задачі?

а) У маршрутному таксі було 14 пасажирів. На зупинці зайшло 3 пасажирів. Скільки пасажирів стало в таксі?

б) У маршрутному таксі було 17 пасажирів. На зупинці вийшло троє. Скільки пасажирів залишилося в таксі?

5.

a	20	25	30	35	40	45	55
$a + 5$							

6. Знайди значення виразу $a - 1$, якщо $a = 8; 15; 25; 30; 100$.

7. Олеся стрибнула в довжину на 1 м 10 см. Вирази цю відстань у дециметрах. Виміряй довжину свого стрибка.

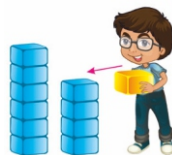

Хто вищий — другокласниця чи її тато? Другокласниця чи її лялька? Якою є другокласниця — високою чи низькою? Чи може бути зернинка «важкою», а тигр — «легким»?

ЗМІНА СУМИ ВІД ЗМІНИ ДОДАНКА

1. Поясни, як збільшується результат додавання від збільшення одного з доданків.

$$6 + 4 \quad 6 + (4 + 1) = (6 + 4) + 1$$

2. Якщо один із доданків збільшити на кілька одиниць, то сума збільшиться на стільки само одиниць.

Наприклад: $7 + 2 = 9 \rightarrow 8 + 2 = 10$
 на 1 на 1

*Застосування: $59 + 3 = 60 + 3 - 1 = 62$. Поясни.

3. Виконай обчислення за результатом попередньої дії.

$13 + 5 = 18$

$73 + 4 = 77$

$40 + 10 = \square$

$13 + 7 = 18 + \square = \square$

$75 + 4 = \square$

$40 + 15 = \square$

4. Довжина синьої стрічки 20 дм, а червоної — на 1 дм менша. Яка довжина червоної стрічки? Якої довжини буде стрічка, зшита із синьої та червоної стрічок?

Б. — 20 дм

Ч. — ?, на 1 дм менша

5. Розділи фігури на дві групи. За якими ознаками зроблено поділ? Розглянь кілька варіантів.

6.

$$\begin{array}{l} 7 + 3 \\ 7 + 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 10 + 5 \\ 15 + 5 \end{array}$$

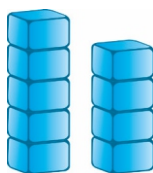
$$\begin{array}{l} 12 + 0 \\ 12 + 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 16 + 4 \\ 17 + 5 \end{array}$$

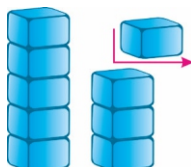
Діти каталися на дво- і триколісних велосипедах. Усього 7 коліс. Скільки було велосипедів? А чи катаєшся ти?

ЗМІНА СУМИ ВІД ДОДАНКА

1. Поясни.

$$5 + 4 = 9$$

$$5 + 3 = 8$$

$$8 < 9$$

$$12 + 12 = 24$$

$$10 + 12 = 22$$

$$10 < 12 \text{ на } 2$$

$$22 < 24 \text{ на } 2$$

2.

Якщо один із доданків зменшити на кілька одиниць, то сума зменшиться на стільки ж одиниць.

3.

$$\begin{array}{l} 40 + 3 = 43 \\ -1 \quad \curvearrowleft \quad 39 + 3 = \square \quad \curvearrowright -1 \end{array}$$

$$50 + 4$$

$$49 + 4$$

$$45 + 5$$

$$45 + 4$$

4. Перевір, чи утворюють числа 40, 15 і 25 «родину» чисел.

5. На клумбі розцвіло 15 нарцисів і 12 тюльпанів. Для букета зірвали 5 квіток. Скільки квіток залишилося на клумбі? Розглянь різні випадки комбінації квіток у букеті.

6. Знаючи значення першого виразу, обчисли інші.

$$4 + 5 = 9$$

$$4 + 6$$

$$4 + 7$$

$$5 + 5 = 10$$

$$6 + 5$$

$$7 + 5$$

$$49 + 1 = 50$$

$$48 + 1$$

$$47 + 1$$

$$52 + 20 = 72$$

$$52 + 30$$

$$52 + 40$$

7. У вазі було 17 квіток. Після того як Данилко узяв кілька квіток, там залишилося їх 12. Скільки квіток Данилко взяв для букета? Продемонструй розв'язання задачі на моделях фігур.

Як змінюється сума $a + b = c$ від зміни доданків?

$$(a + 1) + (b + 2) = c + \square$$

$$(a - 4) + (b - 3) = c - \square$$

ДОДАВАННЯ ВИДУ $28 + 2$, $75 + 15$

1. $28 + 2 = 20 + 10 = \square$

$\begin{array}{c} 28 \\ \swarrow \searrow \\ 20 \quad 8 \end{array}$

$75 + 15 = \square + \square = \square$

$\begin{array}{c} 75 \quad 15 \\ \swarrow \searrow \quad \swarrow \searrow \\ 70 \quad 5 \quad 10 \quad 5 \end{array}$

2. $31 + 9$
 $42 + 8$

$17 + 3$
 $45 + 5$

$27 + 13$
 $45 + 25$

$37 - 17$
 $37 - 0$

3. $(7 + 41) + 2$
 $20 + (5 + 5)$

$(20 + 60) - 10$
 $60 + (50 - 10)$

$16 - 8 + 2$
 $16 - (8 + 2)$

$55 - (8 - 5)$
 $94 - 4 - 7$

4. Лялька коштує 25 грн, м'ячик — 10 грн,
 сопілка — 15 грн. Яка вартість усіх предметів?

5. Устим купив блокнот за 12 грн і отримав 8 грн решти. Скільки грошей дав Устим продавцеві?

Було — ?

Витратив — 12

Залишилося — 8

6. Склади й розв'яжи дві задачі.

Було	Витрачено	Залишилося
50 грн	30 грн	?
?	30 грн	20 грн

7.

$27 + 3$
 $17 + 3$

$42 + 8$
 $82 + 8$

$39 + 11$
 $49 + 21$

$64 + 6$
 $64 + 16$

$40 + 8 + 10$
 $30 + 20 + 12$

8.

Скільки діб мають 2 тижні? А 3 тижні? Використай для обчислення роздатковий матеріал.

Чи змінює результат узяття чисел у дужки? Перевір.

$15 - 5 - 3$

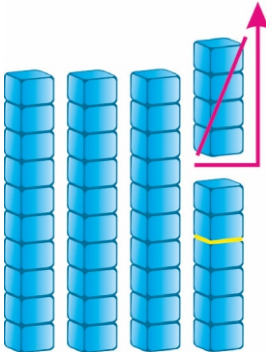
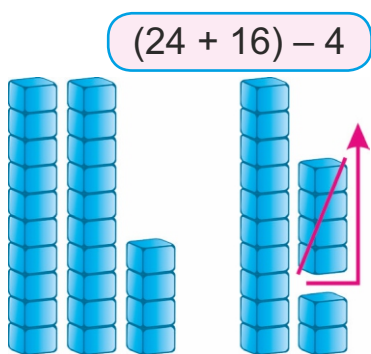
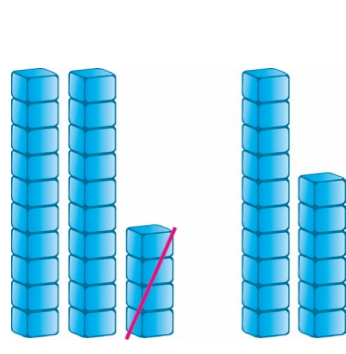
$15 - (5 - 3)$

$12 + 5 + 5$

$12 + (5 + 5)$

ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА ВІД СУМИ

1. Поясни, як можна відняти число від суми двох інших чисел.

 I спосіб $(24 + 16) - 4 = 40 - 4$	 II спосіб $(24 + 16) - 4 = 24 + (16 - 4)$	 III спосіб $(24 + 16) - 4 = (24 - 4) + 16$
---	---	---

Зроби висновок.

2. Обчисли зручним способом.

$$(45 + 20) - 5$$

$$(21 + 40) - 11$$

$$(30 + 38) - 8$$

$$(50 + 25) - 5$$

$$(14 + 3) - 7$$

$$(65 + 13) - 8$$

3. Аліна заплатила за покупку 88 грн, а Назар сказав, що він заплатив за свою покупку більше, ніж Аліна, але менше, ніж 100 грн. Скільки могла коштувати покупка Назара?

4. Порівняй.

$$30 \text{ і } 30 + 7$$

$$37 \text{ і } 37 - 7$$

$$50 + 10 \text{ і } 50 + 20$$

$$40 - 30 \text{ і } 40 - 10$$

$$87 - 80 \text{ і } 87 - 7$$

$$2 + 24 \text{ і } 4 + 42$$

5.

$$(50 + 6) + 30$$

$$(50 + 6) - 30$$

$$46 + 20$$

$$47 + 20$$

$$39 + 11$$

$$40 + 11$$

Семеро братів мають по сестрі. Скільки всього дітей у сім'ї? Проведи дослідження за допомогою схеми або на моделях.

ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ

1. Поясни виконання дій.

$$50 - 7 = 40 + 3 = \square$$

$$30 - 2 = 20 + 8 = \square$$

2. Обчисли.

$$40 - 5$$

$$70 - 7$$

$$54 - 50$$

$$100 - 3$$

3.

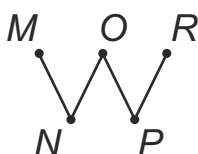
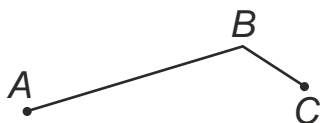
a	75	46	60	34	67	70	96	50
$a - 30$								
$a - 4$								

4. Склади за таблицею задачу й розв'яжи її різними способами. Продемонструй розв'язання на схематичному малюнку.

Було	Змалювали	Залишилося
14 і 10	4	?

5. Довжина якої ламаної найбільша?

$$\begin{array}{l} 50 - 3 \\ 40 - 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 60 - 8 \\ 70 - 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 90 - 9 \\ 100 - 10 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} (35 + 47) - 7 \\ (35 + 47) - 5 \end{array}$$

$a + (b - c)$ — це сума числа a та різниці чисел b і c . А як прочитати такий вираз: $a - (b + c)$?

ВІДНІМАННЯ СУМИ ВІД ЧИСЛА

1. Прочитай вирази. Випиши вираз на віднімання суми від числа.

$13 + 5$

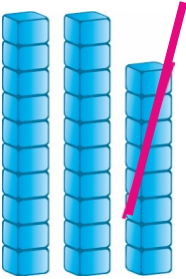
$39 - 17$

$(8 + 19) - 4$

$21 - (9 + 1)$

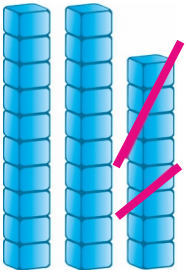
2. Поясни, як відняти суму двох чисел від третього числа.

$28 - (4 + 2)$

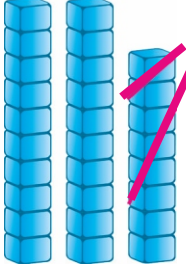
I спосіб

$28 - (4 + 2) =$
 $= 28 - 6$

II спосіб

$28 - (4 + 2) =$
 $= 28 - 4 - 2$

III спосіб

$28 - (4 + 2) =$
 $= 28 - 2 - 4$

3. Поясни. $50 - 8$

$$\begin{array}{r} 50 - 8 \\ \swarrow \searrow \\ 40 \quad 10 \end{array}$$

$50 - 18$

$$\begin{array}{r} 50 - 18 \\ \swarrow \searrow \\ 10 \quad 8 \end{array}$$

$70 - 4$

$$\begin{array}{r} 70 - 4 \\ \swarrow \searrow \\ 60 \quad 10 \end{array}$$

$70 - 34$

$$\begin{array}{r} 70 - 34 \\ \swarrow \searrow \\ 30 \quad 4 \end{array}$$

4. Маса щуки 6 кг, а короп легший на 2кг. Яка маса коропа?

Яка маса обох риб?

5. $52 \text{ кг} - 2 \text{ кг}$

$38 \text{ л} - 4 \text{ л}$

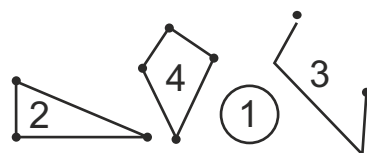
$1 \text{ дм } 7 \text{ см} - 7 \text{ см} = \square \text{ дм}$

$50 \text{ кг} + 50 \text{ кг}$

$38 \text{ л} + 2 \text{ л}$

$1 \text{ дм } 7 \text{ см} - 1 \text{ дм} = \square \text{ см}$

6. Якими числами позначено замкнені ламані? А багатокутники?

7. $50 - 13$

$60 - 25$

$70 - 35$

$80 - 16$

$90 - 45$

Якою буквою позначили найбільше число в рівності $a - 2 = b$? Досліди на числах.

ВІДНІМАННЯ ВИДУ 40 – 18

1. Поясни.

$$\begin{array}{r} 40 - 18 \\ \swarrow \searrow \\ 10 \quad 8 \end{array}$$

$$\begin{aligned} 40 - 18 &= \square \\ 40 - 10 &= 30 \\ 30 - 8 &= 22 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{або } 40 - 18 &= \square \\ (40 - 10) - 8 &= \\ 30 - 8 &= 22 \end{aligned}$$

2. $30 - 12$

$50 - 23$

$60 - 37$

$90 - 45$

3. Три сестрички зіпили 100 вареників. Оксана зіпила 30 вареників із сиром, Зоя — 36 вареників із вишнями, решту з маком зіпила Настя. Скільки вареників зіпила Настя? Хто зіпив вареників найменше? Найбільше?

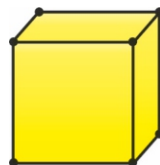
4. $40 \text{ см} - 27 \text{ см}$
 $20 \text{ см} - 13 \text{ см}$

$30 \text{ л} - 15 \text{ л}$
 $50 \text{ л} - 22 \text{ л}$

$70 \text{ кг} - 25 \text{ кг}$
 $60 \text{ кг} - 32 \text{ кг}$

$80 \text{ к.} - 18 \text{ к.}$
 $100 \text{ к.} - 55 \text{ к.}$

5. Чим схожі й різняться фігури? Скільки вершин у куба? У кулі? Скільки граней має куб? Поставте в парах інші запитання про ці фігури.

6. Полічи п'ятірками до 55. Запиши результати додавання числа 5.

7. Запиши числа 22, 35, 57, 68 у вигляді суми розрядних доданків.

8. $7 + 3$
 $10 - 8$

$13 + 10$
 $23 - 10$

$23 + 45$
 $32 + 23$

$80 - 13$
 $40 - 15$

Чи вистачить 15 м стрічки, щоб обшити скатертину завдовжки 3 м і завширшки 2 м? Виконай малюнок.

ЗАВДАННЯ БДЖІЛКИ-ТРУДІВНИЦІ

1. Порівняй числа. Знайди їх різницю.

5 і 8

8 і 10

18 і 10

18 і 18

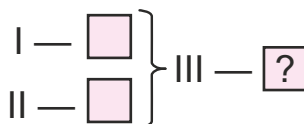
43 і 40

40 і 39

90 і 100

100 і 99

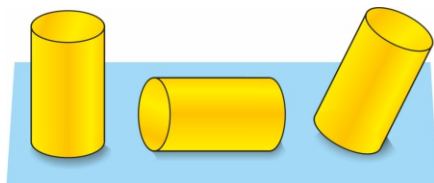
2. Склади й розв'яжи задачу за схемою.

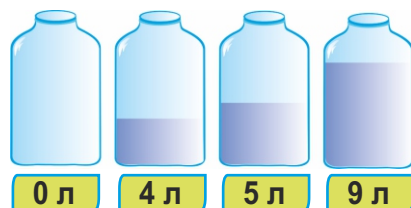
3. Як простіше виконати обчислення?

$$32 + 20 + 10 + 8$$

4. Яку форму має та частина циліндра (основа), на якій він може стояти?

5. «Наповни» десятилітрові банки водою. Скільки літрів води треба долити в кожную банку?

$$8 + 2 + 7$$

$$9 + 1 + 5$$

$$4 + 4 + 2$$

$$13 - 3 - 5$$

$$17 - 4 - 3$$

$$18 + 1 - 9$$

$$60 + 30 - 10$$

$$70 - 20 - 5$$

$$90 - 10 + 5$$

За шапку й шкарпетки мама заплатила 40 грн. Ціна шкарпеток 10 грн. Яка ціна шапки?

Яблуко треба розрізати на 4 рівні частини. Скільки найменше розрізів треба зробити? Продемонструйте дії на моделі кулі.

ТАБЛИЧНЕ ДОДАВАННЯ Й ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 20. МНОГОКУТНИК

ДОПОВНЕННЯ ДО КРУГЛОГО ЧИСЛА

1. Зі скількох квадратиків складаються смужки? Скільки точок позначено в кожній смужці? Скільки їх не вистачає?

2. Запиши десятковий склад чисел 13, 17, 12, 14.

Доповни числа 7, 8, 9 до 10. Запиши рівності.

3. У контейнері для яєць є 10 лунок. Мама купила 9 жовтих і 5 білих яєць. Скільки яєць не помістилося в контейнер? Зроби схематичний рисунок.

- 4*. Як змінюється сума від збільшення доданка? Поясни, на скільки одиниць збільшиться сума.

$$\begin{array}{l} 9 + 20 = \square \\ + 1 \quad \curvearrowleft \quad 10 + 20 = \square \end{array} ?$$

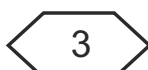
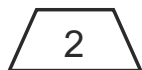
$$8 + 31$$

$$10 + 45$$

$$10 + 31$$

$$12 + 45$$

5. Які фігури не є многокутниками? Чому? Виріж кілька многокутників.

$$\begin{array}{l} 8 + 2 \\ 7 + 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 9 + 1 \\ 5 + 5 \end{array}$$

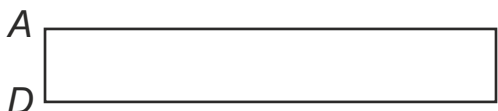
$$\begin{array}{l} 4 + 6 \\ 6 + 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 3 + 7 \\ 2 + 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 1 + 9 \\ 10 + 0 \end{array}$$

7. Виміряй і запиши довжини сторін чотирикутника $ABCD$.

$$AB = \square \text{ см}$$

$$CD = \square \text{ см}$$

$$BC = \square \text{ см}$$

$$AD = \square \text{ см}$$

Які числа треба вписати, щоб рівності були правильними?

$$9 + \square + 4 = 14$$

$$9 + \square = 10 + 2$$

$$7 + \square = 10 + 1$$

ДОДАВАННЯ ВИДУ $9 + a$

1. Назви результати додавання. Скільки цифр містить сума-результат? Що позначає цифра 1 у результаті? Якою є інша цифра?

$10 + 2$

$10 + 3$

$10 + 6$

$10 + 8$

$10 + 9$

2. $9 + 4 = ?$

Число 9 сумує? Я допоможу: доповню його одиницею до 10 й додам інше число, зменшене на 1.

$$+1 \quad \begin{array}{r} 9 + 4 \\ \underline{10 + 3} \end{array} = \square = 13 \quad \text{або} \quad \begin{array}{r} 9 + 4 \\ \underline{1 \quad 3} \end{array}$$

3. Поясни усно й обчисли. Запиши дії й результати.

$$9 + 6 = 9 + 1 + 5 = 10 + 5 = 15$$

$$\begin{array}{r} 9 + 2 \\ 9 + 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 + 4 \\ 9 + 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 + 6 \\ 9 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 + 8 \\ 9 + 9 \end{array}$$

4. Порівняй. Запропонуй друзям подібні завдання.

$9 \text{ і } 9 + 6$

$9 - 1 \text{ і } 9 + 1$

$9 + 4 \text{ і } 9 + 6$

$10 - 4 \text{ і } 10 + 4$

$9 + 5 \text{ і } 10 + 5$

$10 - 4 \text{ і } 9 - 4$

5. У класі 18 хлопчиків. Їх на 7 більше, ніж дівчаток. Скільки дівчаток у класі? Скільки всього учнів у класі? Складіть подібні завдання про учнів свого класу.

6. Знайди значення виразу $9 + a$, якщо $a = 1; 2; 5; 6; 7; 9; 10$.

7. На першій тарілці 9 цукерок, а на другій — на 7 більше. Скільки цукерок на двох тарілках?

Ілько записав усі числа від 1 до 20. Скільки цифр написав Ілько? Придумай подібне завдання для друзів.

ДОДАВАННЯ ВИДУ $8 + a$

1. У коробці поміщається 10 олівців. У Мирона є 8 кольорових олівців і 3 прості. Скільки олівців поміститься й скільки не поміститься в коробці? Скільки всього олівців у Мирона?

2. Поясни, як зручно додавати до 8.

$$8 + 5 = ?$$

$$8 + 5 = 8 + 2 + 3 = 10 + 3 = 13$$

$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 2 \quad 3 \end{array}$

3. Виконай письмово додавання з поясненням.

$$\begin{array}{r} 8 + 2 \\ 8 + 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 + 4 \\ 8 + 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 + 6 \\ 8 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 + 8 \\ 8 + 9 \end{array}$$

4.

$$\begin{array}{r} 8 + 7 \\ 8 + 9 \\ 9 + 6 \\ 9 + 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \text{ кг} + 4 \text{ кг} \\ 9 \text{ л} + 4 \text{ л} \\ 8 \text{ м} + 4 \text{ м} \\ 8 \text{ грн} + 7 \text{ грн} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 31 + 9 - 8 \\ 42 - 2 - 7 \\ 30 + 40 - 5 \\ 70 - 30 - 40 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (15 - 5) + 4 \\ (23 - 3) - 4 \\ (16 + 4) - 10 \\ (41 - 1) - 40 \end{array}$$

5. В автопарку 36 автомобілів: 13 із них автобуси, а решта — вантажівки. Яких автомобілів більше? На скільки?

6. Довжина відрізка AB дорівнює 8 см. Яка довжина відрізка CD , який на 4 см довший? Побудуй ці відрізки.

7. Запиши випадки додавання одноцифрових чисел до 8.

$$\begin{array}{llll} 8 + 2 = 10 & 8 + 4 = 12 & 8 + 6 = 14 & 8 + 8 = 16 \\ 8 + 3 = 11 & 8 + 5 = 13 & 8 + 7 = 15 & 8 + 9 = 17 \end{array}$$

8. Розшифруй: $8 + \boxed{*} = 8$; $8 - \boxed{\Delta} = 8$; $\boxed{\odot} + \boxed{\odot} = 8$.

Скільки чисел розміщено на числовому промені між «сусідніми» розрядними числами? Скільки цифр використано для їх запису? Перевір практично.

ДОДАВАННЯ ВИДУ $7 + a$

1. Доповни до 10. Запиши рівності. Прочитай їх по-різному.

10	7		3	5		
		6			1	8

2. Поясни.

$$7 + 4 = 7 + 3 + 1 = 11$$

$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 3 \quad 1 \end{array}$

$$7 + 8 = 7 + 3 + 5 = 15$$

$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 3 \quad 5 \end{array}$

3. Обчисли. Запиши додавання одноцифрових чисел до 7.

$7 + 4$
 $7 + 5$

$7 + 6$
 $7 + 7$

$7 + 8$
 $7 + 9$

- 4.
- $26 \text{ м} + 30 \text{ м}$
 $40 \text{ м} - 36 \text{ м}$

$47 \text{ кг} + 13 \text{ кг}$
 $20 \text{ кг} - 5 \text{ кг}$

$28 \text{ л} + 50 \text{ л}$
 $70 \text{ л} - 17 \text{ л}$

$7 \text{ см} + 9 \text{ см}$
 $7 \text{ см} + 7 \text{ см}$

5. У банці є 37 червоних черешень, а білих — 43. Скільки всього ягід у банці?

6. Довжина відрізка AB — 7 см, а відрізка CD — 9 см. Яка сума довжин цих відрізків у сантиметрах? У дециметрах та сантиметрах?

7. Упиши в рівності пропущені доданки.

$7 + \square = 11$

$7 + \square = 13$

$7 + \square = 15$

$7 + \square = 12$

$7 + \square = 14$

$7 + \square = 16$

8. Який номер має ця сторінка? Як обчислити номери сусідніх сторінок? Запиши й поясни отримані рівності.

Через півроку після свого дня народження Христина сказала: «Місяць тому ми святкували День Незалежності України». У якому місяці народилася Христина? Якого місяця велася розмова? Поділіться міркуваннями.

ЗАДАЧІ

1. Уточни умови задач. Розв'яжи утворені задачі.

а) У парку росло 50 дубів, а лип — 28. Посадили ще 12 лип. Скільки лип стало в парку?

б) У парку росло 50 дубів. Скільки дубів?

2. Запиши всі числа, розміщені між 20 і 40. Яке з них найменше? А найбільше? Обчисли різницю.

$8 + 3$	$9 + 3$	$7 + 3$	$25 - 10$	$44 - 40$
$8 + 4$	$9 + 4$	$7 + 4$	$25 - 13$	$44 - 4$

4. У банці були сливи. Коли з'їли 45 слив, то їх залишилося 44. Скільки всього слив було в банці? На скільки слив більше з'їли, ніж залишилося?

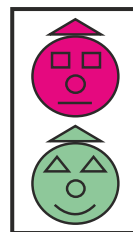
$49 - (5 + 3)$	$66 - (15 - 5)$	$(32 + 8) - 8$
$35 - (6 + 4)$	$79 - (30 - 5)$	$(41 + 9) - 9$
$80 - (14 + 6)$	$64 + (30 + 5)$	$32 + (8 - 8)$
$50 - (30 + 20)$	$21 + (21 + 21)$	$41 + (9 - 9)$

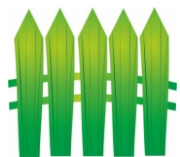
$8 + 3$	$8 + 4$	$7 + 5$	$7 + 6$	$9 + 5$	$9 + 7$
$3 + 8$	$4 + 8$	$5 + 7$	$6 + 7$	$5 + 9$	$7 + 9$

З яких геометричних фігур складається «веселий» семафор? Накресли три з таких фігур. Підпиши їх.

Довжина паркану 20м. Маляр пофарбував 16 м з одного боку. Скільки метрів паркану йому ще залишилося пофарбувати? Зроби макет.

ДОДАВАННЯ ВИДУ $6 + a$, $5 + a$

1. Обчисли. Знайди без обчислення значення нижнього виразу.

$9 + 3$
$3 + 9$

$8 + 6$
$6 + 8$

$7 + 8$
$8 + 7$

$4 + 8$
$8 + 4$

$5 + 9$
$9 + 5$

2. Поясни й обчисли. Прочитай утворені рівності.

$$\begin{array}{c} 6 + 5 \\ \swarrow \searrow \\ 4 \quad 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 6 + 6 \\ \swarrow \searrow \\ 4 \quad 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 6 + 7 \\ \swarrow \searrow \\ 4 \quad 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 6 + 8 \\ \swarrow \searrow \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 6 + 9 \\ \swarrow \searrow \end{array}$$

3. Склади й запиши додавання од-
ноцифрових чисел до 5.

$5 + 6$
$5 + 7$

$5 + 8$
$5 + 9$

4. Порівняй.

$5 + 6 \text{ і } 5 + 8$

$5 + 7 \text{ і } 6 + 7$

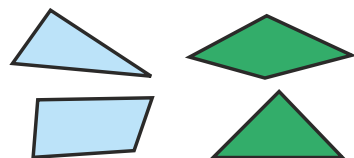
$6 + 5 \text{ і } 8 + 5$

$6 + 9 \text{ і } 5 + 9$

5. Доповни спочатку задачу так, щоб вона розв'язувалася виразом $30 + 10$, а потім — виразом $30 - 10$.

Задача. В одному ящику 30 пляшок йогурту, а в другому — на 10 пляшок _____. Скільки пляшок йогурту в другому ящику?

6. Які фігури зображені на рисунку?
На які дві групи можна їх розді-
ли? Знайди різні способи.

$2 + 6$
$3 + 6$
$4 + 6$

$5 + 6$
$6 + 6$
$7 + 6$

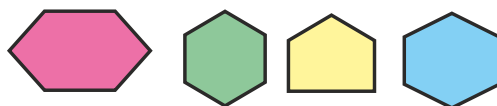
$8 + 6$
$9 + 6$
$3 + 5$

$4 + 5$
$5 + 5$
$6 + 5$

$7 + 6$
$8 + 7$
$9 + 8$

Яка фігура «зайва»?

Від суми двох чисел відніми один із доданків. Яке число одержимо? Зроби висновок.

ДОДАВАННЯ ВИДУ $4 + a$, $3 + a$, $2 + a$

1. Виконай обчислення зручним для себе способом.

$$\begin{array}{r} 7 + 4 \\ 4 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 + 4 \\ 4 + 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 + 4 \\ 4 + 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 + 3 \\ 3 + 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 + 3 \\ 3 + 9 \end{array}$$

2. $4 + 9 = 10 + 3$
 $\quad \quad \quad \nearrow$
 $\quad \quad \quad 6 + 3$

$$\begin{array}{r} 2 + 9 \\ 3 + 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 + 8 \\ 4 + 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 + 7 \\ 4 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 + 6 \\ 4 + 9 \end{array}$$

3. Прочитай вирази. Порівняй їх записи й значення.

$$\begin{array}{l} 3 + 8 \text{ і } 8 + 3 \\ 7 + 5 \text{ і } 5 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 3 + 8 \text{ і } 3 + 9 \\ 9 + 4 \text{ і } 8 + 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 9 + 3 \text{ і } 9 - 3 \\ 17 - 4 \text{ і } 17 + 4 \end{array}$$

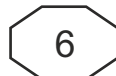
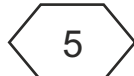
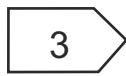
4. а) У шкільний буфет привезли кілька ящиків яблук. Після того як використали 9 ящиків яблук, їх залишилося 6. Скільки ящиків яблук було завезено в шкільний буфет?

б) У їдальню привезли молоко у двох бідонах. В одному було 20 л, а в другому — на 5 л менше. Скільки літрів молока було в другому бідоні? Скільки літрів молока було в обох бідонах?

5. Скільки багатокутників на рисунку? У якому багатокутнику найменше кутів? А найбільше кутів?

$$\begin{array}{r} 4 + 8 \\ 8 + 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 + 9 \\ 9 + 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 + 8 \\ 8 + 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 + 9 \\ 9 + 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 + 8 \\ 8 + 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 + 9 \\ 9 + 2 \end{array}$$

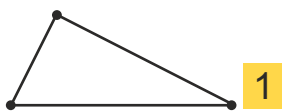
7. Випиши із завдання 5 номер чотирикутника.

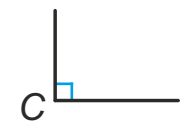
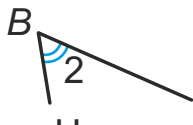
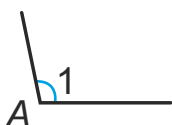
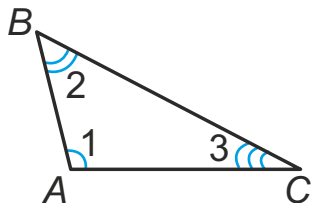
У бібліотеці на двох полицях було 18 книг. Скільки книг могло бути на одній полиці? Розглянь усі випадки на моделях геометричних фігур.

КУТ. ПРЯМИЙ КУТ

1. Які фігури мають кути? Покажи кути прямокутника.

2. Прочитай назви кутів.

Це кути

Прямий кут

Кут утворюється двома променями, які виходять з однієї точки.

Змодельюй різні кути з допомогою паличок.

3. На сосні на висоті 16 м від землі ростуть шишки. Білка сидить на гілці на висоті 5 м від землі. Скільки метрів треба подолати білці, щоб дістатися до шишок?

4.

$$\begin{array}{r} 8 + 6 \\ 9 + 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 + 5 \\ 9 + 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 + 4 \\ 9 + 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (28 - 18) + 2 \\ (7 + 4) - 7 \end{array}$$

5.

$$\begin{array}{r} 9 + 2 \\ 9 + 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 + 4 \\ 9 + 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 + 6 \\ 9 + 7 \end{array}$$

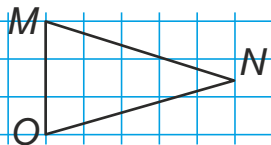
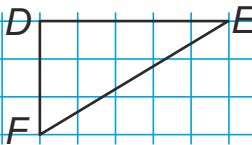
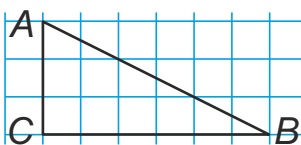
$$\begin{array}{r} 9 + 8 \\ 9 + 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 + 3 \\ 8 + 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 + 5 \\ 8 + 6 \end{array}$$

6.

Який трикутник не має прямого кута? Перевір косинцем.

Утвори за зразком прямі кути з аркуша паперу. Скільки прямих кутів у кожному з варіантів зразка?

1

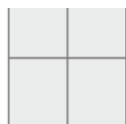
2

3

4

ПОБУДОВА ПРЯМОГО КУТА

1. Виконай обчислення з коментуванням.

$$\begin{array}{r} 9 + 6 \\ 8 + 4 \end{array}$$

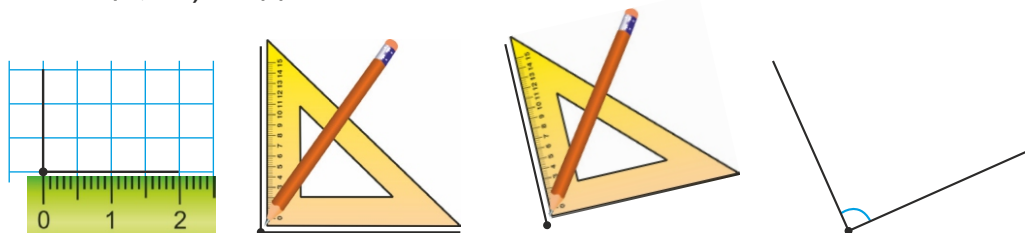
$$\begin{array}{r} 7 + 5 \\ 6 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 + 8 \\ 8 + 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 + 9 \\ 9 + 4 \end{array}$$

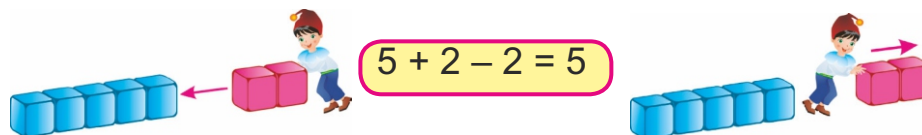
$$\begin{array}{r} 4 + 7 \\ 4 + 8 \end{array}$$

2. Побудувати прямий кут можна: 1) за допомогою косинця; 2) за допомогою лінійки й клітинок зошита.

Побудуй три прямі кути в різних положеннях.

3.

Якщо до числа додати, а потім відняти те саме число, то одержимо попереднє число.

4. У новому будинку 38 квартир. 25 з них уже заселені. На скільки більше в будинку заселених квартир, ніж незаселених? Запиши розв'язання виразом.

5.

$$\begin{array}{r} 8 + 7 \\ 8 + 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 + 9 \\ 7 + 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 + 5 \\ 7 + 6 \end{array}$$

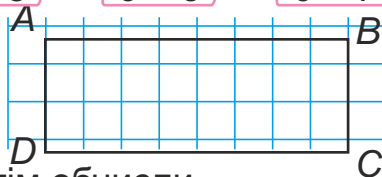
$$\begin{array}{r} 7 + 7 \\ 7 + 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 + 9 \\ 6 + 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 + 6 \\ 6 + 7 \end{array}$$

6.

Скільки прямих кутів у чотирикутнику $ABCD$?

Спочатку проаналізуй запис, а потім обчисли.

$$15 - 5 + 5 - 3 + 3 - 7 + 7 - 1 + 1 - 10 + 10$$

$$15 - 5 + 3 + 5 - 3 + 7 + 1 - 1 - 7$$

Придумай подібні завдання. Попрацюйте в парі.

ТАБЛИЦЯ ДОДАВАННЯ

1. Результат дії $6 + 7$ розміщується на перетині відповідних стовпчика та рядка таблиці. Результат додавання цих чисел — 13.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

2. Знайди за таблицею суму чисел $3 + 5$; $3 + 8$; $3 + 9$; $6 + 5$; $6 + 8$; $6 + 9$; $7 + 8$; $5 + 9$; $9 + 5$; $4 + 1$; $9 + 9$.

3. Проаналізуй і досліди таблицю. Сформуь та запиши склад чисел 10, 15, використовуючи таблицю.

- 4.
$8 \text{ л} + 8 \text{ л}$
$8 \text{ л} + 7 \text{ л}$ | $7 \text{ кг} + 7 \text{ кг}$
$7 \text{ кг} + 6 \text{ кг}$ | $6 \text{ см} + 6 \text{ см}$
$6 \text{ см} + 5 \text{ см}$ | $9 \text{ м} + 9 \text{ м}$
$9 \text{ м} + 8 \text{ м}$ |
|--|--|--|--|

5. У коробці було 25 цукерок. Іра та Юра з'їли по 5 цукерок.

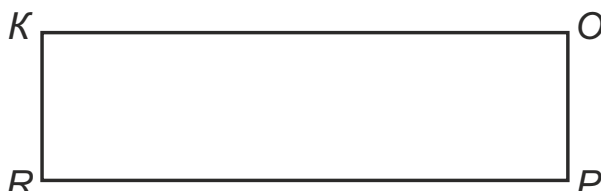
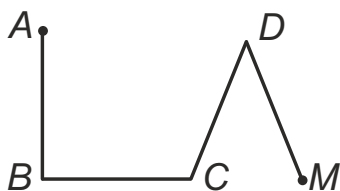
 Скільки цукерок залишилося в коробці?

 Поясни вирази, складені до задачі.

$25 - 5 - 5$

$25 - (5 + 5)$

- 6. Знайди довжину ламаних. Назви прямі кути на рисунку.

- 7. Користуючись таблицею, сформуь і запиши з двох одноцифрових доданків склад чисел 16, 17, 18.

У бібліотеці на двох полицках було 20 книг. Придбали нові книги і на кожную полицку поставили ще стільки книг, скільки їх там було. Скільки книг на двох полицках тепер?

РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ

Добери самостійно числові дані до задач та розв'яжи утворені задачі. Доповни запитання четвертої задачі.

1. У класі учнів, з них займаються карате, — футболом, решта — художньою гімнастикою. Скільки учнів займається художньою гімнастикою?
2. У класній кімнаті було учнів, пішли на заняття з футболу. Скільки учнів залишилося в класі?
3. У класі дівчаток, хлопчиків. Кого більше і на скільки?

4. У класі займаються футболом учнів, а гімнастикою — на учні менше. Скільки...?
5. Коли до класу повернулися учнів з футболу, їх стало . Скільки учнів було в класі спочатку?

РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ

6. У класі було учнів. Після того як кілька учнів пішло на заняття з фізкультури, у класі залишилося учнів. Скільки учнів пішло на заняття з фізкультури?
7. учнів зі спортивного класу займаються карате, учнів — футболу, решта — гімнастикою. Скільки учнів у спортивному класі?
8. У спортивному класі — футболістів, а гімнастів — на менше. Скільки всього футболістів і гімнастів у класі?
9. У спортивному класі — каратистів, гімнастів, а футболістів — стільки, скільки каратистів і гімнастів разом. Скільки футболістів у класі?
10. У класі — футболістів, каратистів — на менше, а гімнастів — на менше, ніж каратистів. Скільки каратистів і скільки гімнастів у класі? Скільки всього учнів у класі?
11. У класі футболістів, а гімнастів на більше. Скільки гімнастів і футболістів у класі?
12. Коли на тренування пішло учнів, у класі залишилося учнів. На скільки більше учнів було в класі, ніж на тренуванні?

ПОВІЛЬНО, ШВИДКО. ВІДНІМАННЯ ВИДУ 11 – а

1. Які предмети рухаються швидше, які — повільніше? Продемонструй їх швидкість на іграшкових моделях.

2. Запиши склад чисел 4, 5, 7, 9, 3, 6 за зразком.

$$4 = 1 + 3$$

3. Поясни.

$$11 - 3 = 10 - 2 = 8$$

1 2

$$11 - 8 = 10 - 7$$

1 7

Інколи числа зручно віднімати частинами.

$$\begin{array}{r} 11 - 2 \\ 11 - 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 - 4 \\ 11 - 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 - 6 \\ 11 - 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 - 8 \\ 11 - 9 \end{array}$$

5. Оксанка прочитала книжку за 6 днів, а Петрик — за 11. Хто з дітей читав швидше? На скільки днів швидше прочитав(ла) книжку _____, ніж _____?

6. Шкільні змагання з тенісу тривали 8 днів, а з шахів — на 3 дні довше. Скільки днів тривали змагання з шахів?

7. Склади задачу за виразом $11 - 4$.

$$\begin{array}{r} 11 - 4 \\ 4 + 7 \\ 7 + 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 - 5 \\ 5 + 6 \\ 6 + 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 - 8 \\ 8 + 3 \\ 3 + 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 - 9 \\ 9 + 2 \\ 2 + 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 - 6 \\ 5 + 6 \\ 6 + 5 \end{array}$$

9. Зобрази від руки фігури в зошиті. Підпиши їх назву.

Я — $\boxed{?}$ — невідоме число. Коли мене тричі збільшувати на 2 одиниці, я стаю десяткою. Яке я число?

ВІДНІМАННЯ ВИДУ $12 - a$

1. Поясни. Продемонструй на моделях фігур.

$$12 - 3 = 10 - 1 = 9$$

$$12 - 7 = 10 - 5 = 5$$

2.

$$\begin{array}{r} 12 - 2 \\ 12 - 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 - 4 \\ 12 - 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 - 6 \\ 12 - 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 - 8 \\ 12 - 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 70 - 2 \\ 70 - 12 \end{array}$$

3. а) У Вадима 40грн, а в його сестрички Ніни— на 5грн більше. Скільки гривень у Ніни?

б) У Вадима 40 грн, а в його сестрички Ніни грн. Скільки гривень у Вадима і Ніни разом?

4.

$$\begin{array}{r} 5 + 7 - 4 \\ 12 - 3 + 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 - 6 + 8 \\ 8 + 4 - 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 - 2 - 10 \\ 12 + 2 + 10 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 - (5 + 2) \\ (7 + 4) - 2 \end{array}$$

5. Котру годину зазначено на кожному із циферблатів?

6. Порівняй.

$$\begin{array}{r} 12 \text{ і } 12 - 3 \\ 12 \text{ і } 12 + 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 - 7 \text{ і } 5 \\ 12 + 7 \text{ і } 20 \end{array}$$

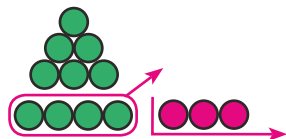
$$\begin{array}{r} 34 - 14 \text{ і } 20 \\ 34 + 14 \text{ і } 20 \end{array}$$

Назви , не вказуючи днів тижня й чисел місяця, 5 днів поспіль.

ВІДНІМАННЯ ВИДУ $13 - a$

1. Поясни.

$$13 - 7 = 10 - 4 = 6$$

$\swarrow \searrow$
 3 4

2. Прочитай рівності. Перевір їх правильність.

$13 - 1 = 12$

$13 - 2 = 11$

$13 - 3 = 10$

$13 - 4 = 9$

$13 - 5 = 8$

$13 - 6 = 7$

$13 - 7 = 6$

$13 - 8 = 5$

$13 - 9 = 4$

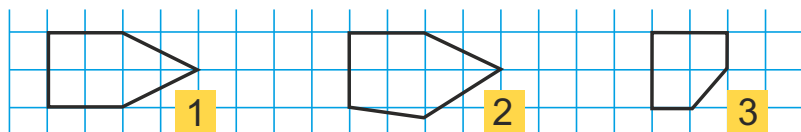
$13 - 10 = 3$

$13 - 11 = 2$

$13 - 12 = 1$

3. Гончар виліпив глечики з 65 кг мокрої глини. Після сушіння їх маса зменшилася на 32 кг. Якою стала маса глечиків після сушіння? Склади задачу на додавання з цими даними.

4. Який із поданих п'ятикутників має 3 прямі кути? Який многокутник має найменше прямих кутів? Побудуй ці фігури на аркуші в клітинку. Придумай подібні завдання для друзів.

5.

$13 - 4$

$13 - 5$

$13 - 6$

$13 - 7$

$13 - 8$

$13 - 9$

$9 + 4$

$5 + 8$

6.

Із 10 кг яблук після сушіння отримали 4 кг сухофруктів. Скільки кілограмів води випарувалося під час сушіння? Склади й розв'яжи задачу на додавання з цими даними. Які ще фрукти можна сушити?

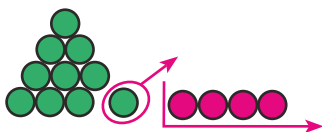
Поясни спосіб обчислення. Напиши власні приклади.

$8 + 7 = 10 + 5 = 15$

$13 - 5 = 10 - 2 = 8$

ВІДНІМАННЯ ВИДУ $14 - a$

1. Поясни.

$$14 - 5 = 10 - 1 = 9$$

4 1

2.

$14 - 5$

$14 - 6$

$14 - 7$

$14 - 8$

$14 - 9$

3. У Ярослава було 14 грн. Після того як він купив морозиво, у нього залишилося 5 грн. Яка ціна морозива?

4. $10 \text{ см} = \square \text{ дм}$

$2 \text{ дм} = \square \text{ см}$

$12 \text{ см} = \square \text{ дм} \square \text{ см}$

$2 \text{ дм } 3 \text{ см} = \square \text{ см}$

$57 \text{ см} = \square \text{ дм} \square \text{ см}$

$7 \text{ дм } 5 \text{ см} = \square \text{ см}$

5.

$11 - 3$

$13 + 4$

$14 - 2$

$21 + 30$

$11 - 4$

$13 + 5$

$14 - 3$

$36 + 20$

$11 - 9$

$12 + 8$

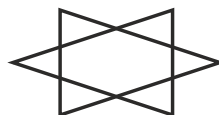
$14 - 6$

$50 + 23$

6. Скільки трикутників на рисунку?

Запропонуй подібне завдання.

7.

$12 - 4$

$13 - 4$

$14 - 4$

$20 + 36$

$12 - 5$

$13 - 5$

$14 - 5$

$25 + 60$

$12 - 8$

$12 - 8$

$14 - 8$

$17 + 50$

8.

Зі смужок паперу різної довжини утвори трикутник, чотирикутник, п'ятикутник. Скільки смужок потрібно для цього?

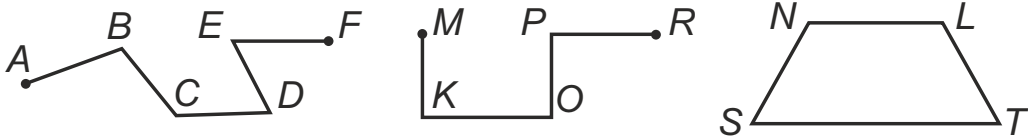

У живому куточку школи є 5 кроликів, 6 хом'ячків і 3 папуги. Скільки звірят у шкільному живому куточку?

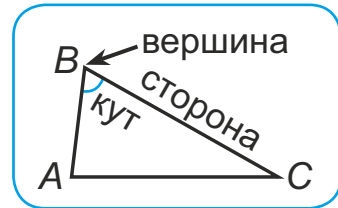
МНОГОКУТНИК. ЙОГО ЕЛЕМЕНТИ

1. Яка з ламаних утворює багатокутник?

2. Скільки кутів має трикутник? Чотирикутник? Восьмикутник? Двадцятикутник? Скільки сторін?

3. Скільки кутів, сторін, вершин має трикутник? Покажи їх. Змодельюй із паличок, зі смужок паперу будь-який чотирикутник.

4. Бабуся придбала 12 мотків вовни. Із трьох мотків вона зв'язала для онучки шапку, а ще з трьох — шарфик. Решту використала на светрик. Скільки мотків вовни пішло на светрик? Запиши розв'язання задачі виразом.

5.
$$\begin{array}{r} 8 + 6 \\ 14 - 6 \\ 14 - 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 + 7 \\ 14 - 7 \\ 14 - 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 36 - 6 \\ 99 - 9 \\ 54 - 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15 - 3 \\ 75 - 3 \\ 66 - 5 \end{array}$$

6. Запиши й обчисли:

суму чисел 9 і 6, різницю чисел 13 і 8;

суму числа 5 і різниці чисел 20 та 10.

$$\begin{array}{r} 9 + 5 \\ 14 - 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 + 8 \\ 14 - 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 14 - 6 \\ 14 + 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (24 - 3) + 21 \\ 20 + (8 + 9) \end{array}$$

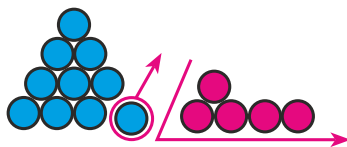
Скільки сторін, кутів та вершин має шестикутник? Зобрази будь-який шестикутник $ABCDEF$. З дроту зроби модель шестикутника.

У склянку з водою поставили чайну і столову ложки. Яка з ложок занурена у воду глибше? Перевір свою здогадку.

ВІДНІМАННЯ ВИДУ $15 - a$

1. Поясни.

$$15 - 6 = 10 - 1 = 9$$

5 1

$$15 - 6 = 9$$

2. $15 - 6$

$15 - 7$

$15 - 8$

$15 - 9$

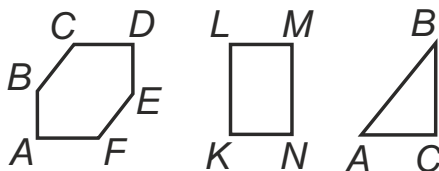
3. У лісі танцювали 9 ведмедів і 5 лисичок. Доповни умову двома запитаннями. Розв'яжи задачі.

В. — }
Л. — } ?

В. — на ?
Л. —

4. Кожна з фігур має прямі кути. Визнач і назви їх.

5. Яка довжина відрізка AB , якщо він на 4 см довший за відрізок CD ? Накресли відрізок AB .

6.

$$\begin{array}{l} 15 - 1 \\ 15 - 2 \\ 15 - 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 15 - 4 \\ 15 - 5 \\ 15 - 6 \end{array}$$

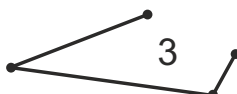
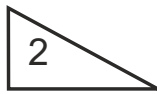
$$\begin{array}{l} 15 - 7 \\ 15 - 8 \\ 15 - 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 80 + 7 \\ 87 - 7 \\ 87 - 80 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} (49 + 10) - 9 \\ 49 + 1 - 9 \\ 49 + (10 - 9) \end{array}$$

7.

Які з фігур не є многокутниками? Чому?

Катруся, Ганнуса і Степанко зустрілися й одночасно вирушили в магазин. Катруся йде швидше за Ганнуса, але повільніше, ніж Степанко. Хто з дітей прийде в магазин першим? Хто останнім? Покрокуйте. Перевірте.

До навчально-методичного комплексу входять:

- ◆ Математика. 2 клас. Підручник
- ◆ Математика. 2 клас. Робочий зошит
- ◆ Орієнтовне календарно-тематичне планування

